

Fyri børnini er flaggdagshaldið annað enn røður um samfelagið og tjóðskaparkenslu

lagið.

Ábyrgdin er okkara

Sjálvandi kunnu vit lasta ríkisfelagsskapin fyri hesa gongd og leggja áðrar undir at vilja okkum illt.

Men samstundis mugu vit ásanna, at í veruleikanum eru tað bara vit, sum her buggja, ið hava áhuga fyri at varðveita eitt vælferðar-samfelag í Føroyum.

Vit mugu sleppa hugsanini um, at danir koma okkum til hjálpar, tá eitt hvørt leikar á, sum hóttr samfelagið. Teir hava ov-mikið at hugsa um sítt egna, og tí mugu vit sjálvi taka ábyrgdina, fremja neyðug tiltøk og tryggja komandi ættarliðum góðar umstøður at virka undir.

Soleiðis sum gongdin hevur verið seinastu tiggju árin mugu vit eisini ásanna, at Heimastýrslógini frá 1948 hevur medvirkað til ábyrgdarloysi og líkasælu bæði í Føroyum og í Danmark.

Hendan skipan má tí takast upp til viðgerðar ongan-tíð ov skjótt og nýggj, hósikilg skipan fáast í staðin. Ein skipan, sum byggir á virðing fyri hvørjum øðrum og ábyrgd mótevnis komandi ættarliðum, ið skulu búleikast her.

Í síðsta enda merkir hetta, at vit melda okkum inn í heimssamfelagið sum sjálvstøðug tjóð.

Støðgið fráflytingini

Fólkaflytingina meti eg sum størstu hótanina móti tjóð okkara í løtuni. Hon má stóðgast umgangandi, tí annars hvørjur føroyski samleikin - identiteturin - spakuliga í donskum íbúðarblokkum. Og vit kunnu gerast so fáment, at vit kunnu ikki fylkjast um Merkið longur.

Vit ynskja øll at fáa ein enda á hesi vaksandi tragediu, ið minnr um eitt opið blóðandi sári. Men tíverri semjast vit ikki um hóska-andi heilsabót, og lata tí patientin blóða burtur.

Kortini vita vit øll, at skattatrygð er alt ov høgt og má niður. Tað rennur

Felags vilji á tingi kveikir nýggja vón

- Tað er ikki smávegis, løgtingsmenn kunnu fáa burturúr, tá teir standa saman - øksl móti øksl - og halda fast við sína stöðu. Nú eru tað danskir ráðharrar, ið flúgva í pendulfarti millum Danmark og Føroyar, tí teir skilja, at Føroya Løgting letur seg ikki hótta longur. Hugsið tykkum, um lögtingið kundi sýnt sama stöðufesti í øðrum álvarsligum samfelagsmálum. Tá framdi tað skjótt kollveltandi batar - allari tjóðini at gagni, segði Magni Arge m.a. í flaggrøðuni í Havn týsdagin

Eg kenni tað sum stóran heiður at fáa til láns talarastólin í dag, tí flaggdagurin er besta høvið at heiðra tey, sum stríddust fyri at vinna flagginum viðurkenning, og samstundis nema við tjóðskaparligar spurningar, sum leika á í løtuni.

Tað eru í dag liðin 55 ár, síðani bretska herflota-leiðslan kunngjórði í hvønn heimins krók, at skip okkara skuldu føra egið flagg, og at Merkið var viðurkent sum flagg føroyinga.

Frammanfyri hesa avgerð lá eitt 20 ára langt flaggstrið fyri at vinna Merkinum sændir sum tjóðflagg okkara. Stríðið var ført bæði á sjógv og landi, í bygd og í bý - og stríðið var ført víða um lond. Í Danmark reistu studentarnir spurningin, í Grønlandi sigldu skip við Merkinum á stong, og á 1000 ára hátíðarhaldinum fyrst stovnssetan íslenska altingsins í 1930 varð Merkið

vundið í húnar hátt á Tingvøllum.

Virða sjófolkið

Stríðið gekst kortini at vinna flagginum viðurkenning, men tá Dannebrog varð traðkað undir týska jarnhælin í apríl 1940, helmaðu stríðsfús tjóðskaparfólk ikki í, fyrr enn bretska, føroyska og útlagnir danska myndugleikar játtaðu føroyingum at brúka Merkið sum tjóðflagg okkara.

Fyrstu fimm árin undir føroyskum flaggi sigldu sjófolkið okkara vandasjógv, tí heimurin stóð í ljósum loga. Tapini vóru stór. 130 mans lótu lív, og um fjórða hvørt skip søkk til havsins botn.

Fimta mai eru liðin 50 ár, síðani endi fekt á bardaganum í Europa, og sjómenn okkara aftur kundu sigla uttan at óttast fyri álopum. Hóast lítið verður gjørt burtur úr tí degnum her heima í mun til aðrastaðni,

so nýtist ongint tykkara, sum sigldi undir krígunum, at ivast í okkara djúpu virðing fyri tykkara avrikum. Tí vit njóta framvegis væl av tí virðing, tit sáðu um Merkið og føroyingar yvirhøvur.

Byttingar í 90'unum

Tá menn fara at skriva søguna um Føroyar í tjugundu öld, er hugsandi, at hálf-femsini fáa líka stóra rúmd sum krígssárin, tí byttingarnar hava eisini verið øgiligar hesi seinastu fimm árin.

Men hesaferð munnu vit sjálvi hava ávirkað søgugongdina í størri mun enn undir krígunum. Vit mistu tamarhaldið á búskapinum í áttatíðrunum, oyddu fiskastovnar og rendu okkum fastar í trupulleikar, sum vit ikki megnaðu at loysa sjálvir - í fyrsta umfari.

Fleiri settu tí sítt álit á, at ríkisfelagsskapurin skuldi bjarga okkum og danska stjórnin saman við sokallaðum ekspertum hjálpa til

at fáa skeiklaðu viðurskiftini aftur á beint í Føroyum. Men hetta álit er lítið í dag

- og rúm tíð gongur, áðrenn tað mennist aftur.

Tí hjálpartiltøkini høvdu meiri dóm av eini "straffi-ekspedition", har tað taldi meiri at verja peningalig áhugamál hjá danska statskassanum og donskum lánveitarum, heldur enn at tryggja stabil viðurskifti og hampulig livilíkindi fyri fólk í Føroyum.

Úrslitið av egnum ráðaloyssi og blindum áliti á hjálpar frá øðrum hevði við sær heimins harðasta skattatryst, metstórt arbeiðsloysi, hópflyggjan, sum ikki kennir sín líka í modernaðum samfeløgum, uttanlandsskuld, sum illani tolar samanbering við nakað menningarland, krakkaðir bankar - ja, stutt sagt kværkratak um alt samfe-

Magni Arge rúnar bant stóra mannføld eina løtu á Vaglinum týsdagin